

NÁSILÍ A POŘÁDEK

Narazit na člověka bez domova není nijak těžké. Dokonce je to jev čím dál častější. Buržoazní povídačku pro bezduché hlupáčky o tom, jak v rámci kapitalismu dochází k prokapávání bohatství odshora až na samé dno, odhaluje coby prachsprostý výmysl a lež už pouhá procházka městem. Nic se v tomto směru nelepší, naopak. Policie se snaží vytlačovat lidi bez domova z městských center na periferii. A často tak činí za použití šikany, ponižování a násilí.

Právě na toto téma se v březnu v Plzni během filmového festivalu o lidských právech konala výstava „Násilí a pořádek“ od stejnojmenné iniciativy NAP. Ta zároveň spustila webovou stránku (nasiliaporadek.tilda.ws) informující o tamním policejním násilí vůči lidem bez domova a zorganizovala petici za prošetření této praxe užívané plzeňskou městskou policií.

Mezi poskytovateli sociálních služeb, policií, úředníky i politiky v Plzni už léta existuje veřejné tajemství, že **policie pravidelně používá nezákonné násilí vůči lidem bez domova**. Ale nikdo o tom nechce veřejně mluvit. Poskytovatelé a pracovníci sociálních služeb se bojí otevírání těchto témat. Důvodem je oprávněný předpoklad, že za zveřejnění jednotlivých příběhů se budou příslušníci policie lidem bez domova mstít dalším nebo větším násilím. Samozřejmě mnohem více se o tom bojí mluvit samy oběti tohoto násilí.

Iniciativa NAP vyrukovala s unikátním zdrojem informací. Jde o výpovědi samotných strážníků, kteří se přiznávají, že byli svědky brutálního protiprávního jednání svých kolegů. Vypovídají tak v bakalářské práci, kterou na tamní univerzitě obhájil zaměstnanec Městské policie Plzeň a není to čtení pro slabé žaludky. Ještě otřesnější jsou sociálními pracovníky shromážděné výpovědi samotných lidí bez domova, pro něž není policejní násilí a šikana ničím výjimečným. A člověk se jen ptá, jak je vůbec něco takového možné.

Velitel Městské policie Plzeň Petr Nováček se ke zveřejněným informacím postavil jako **typický fízl** – podle hesla „Zapřít a zastrašit“ nejprve prohlásil, že téměř celá bakalářská práce je smyšlená, a následně podal na jejího autora trestní oznámení, sebral mu část platu a odejmul ocenění za pět let služby. Připomíná to policejní zabití Stanislava Tomáše v Teplicích v červnu 2021, kdy policejní špičky, včetně politiků, nečekaly na prošetření

a ihned lživě tvrdily, že vše proběhlo v pořádku, zatímco docházelo k zastrašování svědků.

Představitelé katedry, na níž autor bakalářské práce studoval, **policejní postup označili za bezprecedentní zásah do akademického výzkumu**. Iniciativa NAP navíc poukázala, že za neuvěřitelnou míru policejního násilí vůči lidem bez domova v Plzni nejsou zodpovědní pouze pachatelé z řad policie, ale také vedení města a **politici, kteří nenávisť vůči nim rozdmýchávají**. Vždyť primátor, který je zároveň oficiálním šéfem městské policie, směrem klidem bez domova otevřeně říká, že „prvním krokem by měla být represe“. Jenže za narušení veřejného pořádku je často považováno i nevinné sdružování se lidí bez domova v centru města. Strážníci se snaží požadavkům na „vyčištění města“ vyjít vstříc nezákonnými a brutálně násilnými činy. Kořeny problému tedy tkví v konzervativní diskriminační politice, která je ve své podstatě zvrhlá a asociální.

Plzeň v tomto směru není žádnou výjimkou a podobná nehumánní praxe zacházení s lidmi bez domova je běžná i na mnoha dalších místech. Jistě se najdou hlasy, které budou mluvit o individuálním selhání či lidí bez domova demonizovat. Cílem takové pseudoargumentace je ale jen snaha zakrýt samotnou **podstatu kapitalismu, který vytváří svět plný sociální nerovnosti a nespravedlnosti**. Pro ty, kteří trpí nějakým fyzickým či duševním hendikepem, nemají dostatečně ostré lokty nebo se nenarodili do zajištěného zázemí, v kapitalismu není místo. Kapitalistickému systému, který sám sebe zcela neoprávněně vydává za nejlepší z možných a nepřipouští jakoukoli myšlenku na možnou alternativu, nehraje existence lidí bez domova do karet. Jednak jejich přítomnost zjevně nbourává ideologická klišé, která kolem sebe šíří, a navíc narušuje šosáckou estetiku těch, kteří podobným bludům věří. **Odpovědí kapitalistického řádu je šikana ekonomicky neúspěšných**, ať už jsou důvody jejich stavu zapříčiněny čímkoli, a s tím související strukturální násilí vůči nim a snaha o jejich fyzické odstranění ze zorného úhlu těch ekonomicky úspěšnějších.

Vedle kritiky asociálního kapitalistického řádu a boje za vizi solidární a samosprávné společnosti **je třeba pozvedat hlas vždy, když se konkrétním lidem ubližuje** – navíc ze strany represivních složek, které před veřejností tak rády melou o tom, jak pomáhají a chrání.